

The background features a vertical stack of four light blue circular icons on the left side, each containing a white symbol: a person with signal waves, a stethoscope, a shield with a heartbeat line, and a castle tower. These icons are connected by thin lines to a larger, faint circular graphic on the right. A dark blue rounded rectangle is on the far left, and a red circle is at the bottom left.

Programmabegroting 2021

Veiligheidsregio Fryslân

Voorwoord

In deze begroting kijken we vooruit naar welke resultaten we in het komende jaar voor u als gemeenten gaan realiseren om onze bijdrage te leveren aan een veilig en gezond Fryslân. En waar het normaliter al een kunst op zich is om in de toekomst te kijken, geldt dat voor 2021 zeker.

Het is het jaar waarin de Omgevingswet in werking treedt, en daarmee de grootste stelselwijziging sinds de invoering van de Grondwet. Ook zijn in 2021 de effecten van de evaluatie Wet gemeenschappelijke regelingen bekend. En er zal duidelijkheid zijn over actuele onzekerheden, zoals de status van vrijwilligheid, de impact van de Wet verplichte GGZ en de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren en het wegvallen van de bestaande cao. En dan is 2021 ook nog het jaar van de Tweede Kamerverkiezing. Ontwikkelingen die allemaal een invloed kunnen hebben op de taken, uitvoering en bekostiging van de veiligheidsregio's, en waarvan we nu nog niet de uitkomst kunnen voorspellen.

Nu zijn we gelukkig wel wat gewend als het gaat om onvoorziene situaties. Sterker nog, het is ons dagelijks werk. De enige zekerheid die we hebben, is dát incidenten zich voor gaan doen, zonder te weten waar en hoe deze eruit ziet. Door een goede voorbereiding, intensieve samenwerking en het nadenken over mogelijke scenario's bereiden we ons voor op het onbekende. Zo voorkomen we verrassingen en kunnen we alert en slagvaardig het incident bestrijden.

Op die momenten vertrouwen we op onze zorgvuldig opgebouwde netwerk. Onder het mom 'alleen ga je sneller, samen kom je verder' werken we vanaf het begin van het bestaan van onze organisatie met veel verschillende partijen samen. Een partnership dat is opgebouwd door de tijd te nemen om elkaar goed te leren kennen en kraakheldere afspraken te maken. Zo weten we wat we aan elkaar hebben wanneer er geen tijd is om uitgebreid te overleggen.

Eenzelfde vertrouwensband speelt zich ook op een minder zichtbaar vlak af, namelijk binnen de organisatie. Door het goed organiseren van ondersteunende diensten als financiën, inkoop, communicatie en huisvesting kunnen de professionals in het veld zich maximaal bezighouden met hun kernkwaliteit. De afgelopen jaren bleek dit fundament dat de organisatie ondersteunt, versterking nodig te hebben. Het is tekenend voor de samenwerking dat gemeenten dit erkennen en bereid zijn om hierop te investeren.

Met de kwaliteit van ons personeel, de kracht van de samenwerking met onze partners en een fundament dat geen scheuren vertoont zijn de voorwaarden ingevuld om ook in 2021 onze bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân zo groot mogelijk te laten zijn. Wat de toekomst ook mag brengen.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

Inhoudsopgave

1. Algemeen	4
1.1 Omgevingswet	4
1.2 Evaluatie WvR en wijzigingsvoorstel Wgr	4
1.3 Meerjarig financieel kader	5
2. Programmaplan Gezondheid	7
2.1 Algemeen	7
2.2 Doel van het programma	7
2.3 De pijlers en speerpunten van GGD Fryslân	9
2.4 Resultaten in 2021	10
2.5 Investerings in 2021	11
Interview	13
3. Programmaplan Crisisbeheersing	14
3.1 Doel van het programma	14
3.2 Speerpunten Crisisbeheersing	14
3.3 Resultaten in 2021	16
3.4 Investerings in 2021	17
Interview	19
4. Programmaplan Brandweer	21
4.1 Doel van het programma	21
4.2 Speerpunten Brandweer Fryslân	21
4.3 Resultaten in 2021	22
4.4 Investerings in 2021	24
Interview	26
5. Programmaplan Organisatie	28
5.1 Doel van het programma	28
5.2 Speerpunten Organisatie	28
5.3 Resultaten in 2021	29
5.4 Investerings in 2021	30
5.5 Financiën en kengetallen Veiligheidsregio Fryslân	31
Interview	33
6. Algemene dekkingsmiddelen	34
7. Paragrafen	35
7.1 Financiering	35
7.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	36
7.3 Bedrijfsvoering	39
7.4 Onderhoud kapitaalgoederen	39
8. Financiële begroting	41
8.1 Overzicht van baten en lasten	41
8.2 Financiële positie	44
Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 2021-2024	47
Bijlage 2: Investeringskredieten 2021	52

1. Algemeen

1.1 Omgevingswet

In 2021 is de Omgevingswet van kracht. Belangrijke insteek is het bereiken en behouden van een gezonde en veilige leefomgeving. De nieuwe wet gaat gepaard met grote wijzigingen, en zeker niet alleen juridisch. De grootste wijziging zit in de geest van de wet, met termen als participatie, samenwerking en co-creatie als leidmotief. Vandaar dat we nauw samenwerken met de Friese gemeenten om te ondersteunen bij de vraag hoe gezondheid en veiligheid in het omgevingsbeleid een plek kunnen krijgen.

In de aanloop naar de nieuwe wet merken we nu al een verhoogd aantal consultaties bij omgevingsgerelateerde vraagstukken, veelal bij de GGD. In de kaderbrief is benoemd dat we erg content met deze toename zijn, aangezien de impact op de gezondheid vaak onderbelicht bleef bij ruimtelijke ordeningstrajecten. Wel brengt dit met zich mee dat deze vraagstijging niet binnen de huidige formatie kan worden georganiseerd. Het opnemen van uitbreiding aan capaciteit is nu nog te prematuur, gelet op het feit dat gemeenten middenin de organisatie van de Omgevingswet zitten. De bestuurscommissie Gezondheid heeft daarom voor 2020 en 2021 incidenteel geld beschikbaar gesteld, totdat eind 2020 duidelijkheid volgt over de structurele financiële en inhoudelijke consequenties van de invoering van de wet.

1.2. Evaluatie Wet veiligheidsregio's (Wvr) & wijzigingsvoorstel Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Eind 2020 brengt de evaluatiecommissie Wvr haar onderzoeksrapport uit naar de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk. Het is zeer waarschijnlijk dat deze evaluatie vanaf 2021 bestuurlijke, organisatorische en/of financiële gevolgen heeft voor VRF. Daarnaast is in 2019 een wetswijziging voorbereid van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Doel hiervan is versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. Op het moment van schrijven van deze kaderbrief is de samenhang met de evaluatie Wvr en de impact van de uiteindelijke wijzigingen Wgr nog onvoldoende duidelijk. Wel is duidelijk dat een wetwijziging betekent dat de gemeenschappelijke regeling VRF moet worden aangepast.

1.3 Meerjarig financieel kader

Het Algemeen Bestuur stelde op 11 maart 2020 het meerjarig financieel kader vast. In deze kaderbrief worden zowel de reguliere indexatie, de beleidsmatige ontwikkelingen als de overige autonome ontwikkelingen meegenomen.

Beleidsmatige ontwikkelingen

De beleidsmatige ontwikkelingen uit de kaderbrief zijn meegenomen bij het betreffende programma. Zo is toekomstbestendige bedrijfsvoering uitgewerkt bij programma organisatie. Zorg en veiligheid en kansrijke start zijn terug te vinden bij programma Gezondheid. Onder de risico's is een toelichting opgenomen betreffende forensische geneeskunde en vrijwilligheid. De opkomsttijden bij de brandweer zijn meegenomen bij de informatievoorziening in toekomstbestendige bedrijfsvoering.

Autonome ontwikkelingen

Conform artikel 5a van de financiële verordening zijn de budgetten voor materiele en loonkosten geïndexeerd:

- **Indexering materiële kosten**

De indexering voor materiële kosten is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De CPI over november 2019, die de basis vormt voor de indexering materiële kosten voor deze kaderbrief, is 2,6%. Conform de septembercirculaire van het gemeentefonds is voor de jaren 2022 ev. uitgegaan van een indexering voor materiële kosten van 1,6% per jaar.

- **Indexering loonkosten / ABP**

In 2019 is een nieuwe cao afgesproken met een geldigheid tot 1 januari 2021. De generieke salarisverhoging die voor 2020 overeengekomen zijn betreffen 1,0% per 1 januari 2020, 1,0% per 1 juli 2020 en 1,0% per 1 oktober 2020. In januari 2020 is gebleken dat voor de werkgeverslasten 2020 een opslag van 1,33% (van 1,4965 naar 1,5164) nodig is, waardoor de basis voor 2020 hoger is dan waar in het kader 2021 – 2024 rekening mee is gehouden (indexering van 3,4%). De begroting 2021 komt daardoor hoger uit dan in het kader is opgenomen. Voor de indexering van de loonkosten is uitgegaan van de macro-econonische verkenning van het CPB. In de septembercirculaire van het gemeentefonds zijn deze cijfers vermeld (2021: 2,9%, 2022: 2,5% 2023: 2,3% en 2024: 2,3%).

- **Cao-bijdrage zorgverzekering en vakbond**

Naast de loonontwikkeling zijn in de afgesloten cao ook afspraken gemaakt over een werkgeversbijdrage in de kosten van de zorgverzekering. Afhankelijk van het salaris van een medewerker bedraagt de vergoeding € 168 of € 296 per jaar. Verder is overeengekomen dat de gemeentelijke werkgevers een werkgeversbijdrage aan de vakbonden afdragen.

Overige autonome ontwikkelingen

- **Rijksvaccinatieprogramma**

Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is per 1 januari 2019 gedecentraliseerd. Door een wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) is de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten gekomen, met name om de samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) te borgen.

In 2020 krijgen we te maken met uitbreiding van het RVP. De maternale kinkhoestvaccinatie wordt vanaf 16 december 2019 aan het RVP toegevoegd. We houden daarnaast rekening met het aanbieden van de rotavirusvaccinatie. Vooralsnog is de implementatie hiervan door de staatssecretaris uitgesteld. We zullen het bestuur hiervan op de hoogte houden. GGD Fryslân bereidt in 2020 de uitbreiding van de HPV-vaccinatie voor. Vanaf 2021 krijgen alle kinderen de HPV-vaccinatie op 9-jarige leeftijd, met ook een vaccinatiemogelijkheid tijdens de meningokokken ACWY-vaccinatie op 14-, 16- en 17-jarige leeftijd. Alle uitbreidingen binnen het RVP worden voorlopig vergoed door het RIVM. Dit is naar verwachting van invloed op de begroting van 2020 en verder. We zullen het bestuur hiervan op de hoogte houden.

- **Verzekeringen**

In 2018 is de ongevallenzekeringsverzekering voor repressief personeel aanbesteed. Zoals gemeld in Operatie Doorlichting Begroting is de uitkomst van deze aanbesteding dat er sprake is van een hogere verzekeringspremie. Deze stijging van de verzekeringspremie kan niet worden opgevangen binnen de begroting en leidt tot een uitzetting van € 100.000.

- **Piket Bevolkingszorg**

De piketten bevolkingszorg betreft een gemeentelijke taak. Omdat niet iedere gemeente voldoende medewerkers heeft om deze piketten te vullen, is ervoor gekozen dit als Friese gemeenten gezamenlijk te doen. Veiligheidsregio Fryslân is daarbij gevraagd om dit financieel te regelen, zodat de piketkosten worden gedeeld op basis van het aantal inwoners per gemeente. In de overeenkomst met de betreffende gemeenten is afgesproken dat de piketvergoedingen eens in de vijf jaar worden geïndexeerd. De laatste indexering dateert van 1 januari 2016, wat betekent dat de vergoeding per 1 januari 2021 op het dan geldende prijspeil zal worden geïndexeerd. Middels Operatie Doorlichting Begroting is door het Algemeen Bestuur vastgesteld dat dit systeem wordt gewijzigd en we vanaf 2021 de piketten jaarlijks indexereren.

Uit de 'Operatie doorlichting begroting 2019' komt naar voren dat in 2021 een uitzetting dient plaats te vinden van de piketten die worden ingevuld door medewerkers die niet bij de Veiligheidsregio Fryslân in dienst zijn. Dit betreft het verschil tussen het prijspeil van schaal 9, trede 11 op 1 januari 2016 en 1 januari 2021.

Effecten op 2020

Van de bovengenoemde punten hebben enkele (deels) ook effect op het jaar 2020. Deze effecten worden verwerkt in een eerste begrotingswijziging 2020 die separaat zal worden voorgelegd.

2. Programmaplan Gezondheid

2.1. Algemeen

In overeenstemming met het besluit van het Algemeen Bestuur over de 'Kaderbrief 2021-2024' is in het programma Gezondheid rekening gehouden met:

- **Borging Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE):** de bestuurscommissie Gezondheid heeft eind 2019 besloten om borging van de AVE methodiek in Fryslân als taak te beleggen bij GGD Fryslân. Deze taak betreft het zorgdragen voor het bekwaam worden en blijven van gemeentelijke functionarissen in de AVE methodiek. Voor de uitvoering van deze taak is € 45.000 beschikbaar gesteld.
- **Taken i.h.k.v. Wet verplichte GGZ:** per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ van kracht en wordt van gemeenten onder meer verwacht dat zij verkennend onderzoek uitvoeren en betrokkenen horen. De colleges in Fryslân hebben besloten om de taken verkennend onderzoek en betrokkenen horen onder te brengen bij GGD Fryslân. De begrote kosten voor het uitvoeren van deze taken bedragen € 483.000. Deze worden afzonderlijk met de gemeenten verrekend naar rato van het aantal inwoners.
- **Actieprogramma Kansrijke start en 'Nu niet zwanger':** In september 2018 heeft het ministerie van VWS het landelijk actieprogramma 'Kansrijke Start' gepresenteerd. Het vormen van lokale coalities rondom de eerste 1.000 dagen van een kind en het programma 'Nu niet zwanger' zijn onderdelen van het actieprogramma. GGD Fryslân zal in 2020 en 2021, samen met gemeenten, invulling geven aan dit actieprogramma. De Bestuurscommissie Gezondheid heeft 14 november het plan van aanpak behandeld.
- **Omgevingswet:** als gevolg van de invoering van de Omgevingswet wordt de GGD merkbaar vaker geconsulteerd bij omgevingsgerelateerde vraagstukken. Binnen de huidige formatie is het opvangen van deze vraagstelling niet mogelijk. Het is echter nog niet mogelijk om in te schatten wat de structurele effecten van de Omgevingswet zijn voor de GGD. De bestuurscommissie Gezondheid heeft besloten daarom besloten om in 2020 en 2021 jaarlijks € 100.000 beschikbaar te stellen via een onttrekking aan de egalisatiereserve. Deze tijdelijke middelen maken het mogelijk om de vraagstelling op te vangen en om de inhoudelijke en financiële consequenties van de omgevingswet in beeld te brengen.
- **JGZ 3.0:** de Bestuurscommissie Gezondheid heeft eind 2018 de innovatieagenda JGZ 3.0 voor de komende jaren vastgesteld. De vastgestelde innovatieagenda vergt een incidentele investering van € 348.000 in 2021, welke wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve JGZ 3.0.

2.2. Doel van het programma

De hoofdambitie van het meerjarenbeleidsplan 2019-2022: we gaan de komende vier jaren gezondheidswinst boeken. GGD Fryslân wil het aantal ongezonde levensjaren voor iedereen terugbrengen. Extra aandacht gaat daarbij uit naar de doelgroep met een lage sociaaleconomische status, omdat het aantal ongezonde levensjaren voor deze groep veel groter is.

Onze missie is:
Iedereen verdient een veilig en gezond leven.
Wij dragen daaraan bij!

Om onze missie waar te maken, richten we ons in het programma Gezondheid op factoren die de gezondheid en vitaliteit van mensen beïnvloeden. Denk aan de sociaaleconomische situatie van mensen of culturele, fysieke en sociale factoren in de omgeving van mensen. Maar ook het gedrag en de vaardigheden van mensen zelf, hebben invloed op hun eigen gezondheid (positieve gezondheid, Huber 2011).

We dragen als netwerkorganisatie samen met onze partners bij aan bovenstaande hoofdambitie zoals vastgesteld in het meerjarenbeleidsplan. Om onze hoofdambitie te ondersteunen, zijn daarin ook de volgende ondersteunende ambities geformuleerd voor 2019-2022:

- Gezondheid krijgt in alle omgevingsvisies een prominente plek.
- De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. Het aantal zogenaamde 'groene' profielen (dat wil zeggen door de inspectie als voldoende beoordeeld) is toegenomen met 10%.
- De huidige vaccinatiegraad (95% voor RVP en 52% voor HVP) blijft op peil.
- We dragen bij aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg.
- We voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient.
- Er valt niemand tussen wal en schip!

2.3. Pijlers en speerpunten van GGD Fryslân

In de begroting zijn de vier pijlers van GGD Fryslân terug te vinden.

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

2.4. Resultaten in 2021

In het verlengde van het besluit van het Algemeen Bestuur over een nieuw format voor de programmabegroting (begroting 2.0) zijn door de Bestuurscommissie Gezondheid op 15 november 2018 per jaar indicatoren vastgesteld die horen bij het meerjarenbeleidsplan 2019-2022. Om de relatie tussen de pijlers en de thema's van het meerjarenbeleidsplan te verduidelijken, is per indicator ook het thema benoemd.

De indicatoren voor 2021 vindt u hieronder.

Indicator	Bron	Onderwerp	Thema
Pijler 1 - Monitoren, signaleren, advies			
Percentage volwassenen dat rookt	Gezondheidsmonitor	Roken	Leefstijl en vitaliteit
Percentage volwassenen dat overmatig alcohol drinkt	Gezondheidsmonitor	Alcohol	Leefstijl en vitaliteit
Percentage volwassenen met matig overgewicht en obesitas.	Gezondheidsmonitor	Overgewicht	Leefstijl en vitaliteit
Aantal gemeenten waarbij de GGD geadviseerd heeft bij de GIDS aanpak.	Interne informatie teams b&a	Gids aanpak	Lokale leefwereld
Aantal gemeenten waarbij de GGD geadviseerd heeft op ouderengezondheidszorg.	Interne informatie teams b&a	Ouderen gezondheidszorg	Lokale leefwereld
Aantal gemeenten waarbij de GGD betrokken is bij de omgevingsvisie.	Interne informatie teams b&a	Omgevingsvisie	Gezonde leefomgeving
Aantal gemeenten waarbij de GGD geadviseerd heeft over de omgevingsvisie.	Interne informatie teams b&a	Omgevingsvisie	Gezonde leefomgeving
Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming			
Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van de GIDS aanpak op zich neemt	Interne informatie teams b&a	Gids aanpak	Lokale leefwereld
Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van ouderengezondheidszorg op zich neemt	Interne informatie teams b&a	Ouderen gezondheidszorg	Lokale leefwereld
Vaccinatiegraad	RIVM	Infectieziekten	Gezonde leefomgeving
Pijler 3 - Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises			
Aantal opschalingen naar GROEP	Interne registratie GROEP functionaris	GROEP	Zorg en veiligheid
Aantal PSH processen	Interne registratie coördinator PSH	GROEP	Zorg en veiligheid
Aantal suicides	CBS	Suicides	Zorg en veiligheid

Indicator	Bron	Onderwerp	Thema
Pijler 4 - Toezicht houden			
Percentage groene profielen kinderopvang	Interne registratie THZ		Gezonde leefomgeving

2.5. Investerings in 2021

Producten Gezondheid	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	14.363.619	241.496	14.122.123
Pijler 2	9.527.232	2.999.471	6.527.761
Pijler 3	1.539.149	948.695	590.454
Pijler 4	1.680.412	1.680.412	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		20.892.338	<i>-20.892.338</i>
Reservemutaties Gezondheid	102.000	450.000	<i>-348.000</i>
Totaal programma GGD	27.212.412	27.212.412	-

JGZ 3.0 innoveert
jeugdgezondheidszorg in Fryslân

**'We zetten de
jeugdgezondheidszorg
in beweging'**

Anne Strikwerda (links) Nienke Bakker

Interview

Het consultatiebureau, de jeugdarts op school, vaccinaties: vrijwel iedereen komt in aanraking met de jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân. Maar is de manier waarop jeugdgezondheidszorg nu is ingericht, nog wel van deze tijd? Dát is de vraag waarover Nienke Bakker en Anne Strikwerda zich de komende jaren buigen. Beide zijn ze als projectleider pilots betrokken bij JGZ 3.0, het innovatieprogramma van GGD Fryslân.

Zelfredzaamheid en eigen kracht: het zijn de kernwoorden van de hedendaagse zorg. Bovendien gebeuren steeds meer dingen – ook in de zorg – digitaal en op afstand. ‘De jeugdgezondheidszorg kan niet achterblijven in die ontwikkelingen’, zegt Anne Strikwerda. ‘Daarom richten we ons met JGZ 3.0 op vijf thema’s: behoeftegericht werken, netwerken, digitalisering, taakherziening en werkomgeving.’

Nienke Bakker vult aan: ‘Bij behoeftegericht werken kun je bijvoorbeeld denken aan het loslaten van de vaste afspraken op school of het consultatiebureau. De professional en ouders kunnen samen afwegen wat er op korte en lange termijn nodig is en daarop de frequentie en vorm van het contact aanpassen. Daarbij is het natuurlijk van belang dat we onze preventieve taken blijven uitvoeren. Binnen het thema digitalisering onderzoeken we onder meer de mogelijkheid om het papieren groeiboekje te vervangen door een app.’

Positieve gezondheid

Daarnaast verwacht Nienke dat “positieve gezondheid” een plek krijgt in de vernieuwde jeugdgezondheidszorg. ‘Positieve gezondheid betekent dat de professional een breed gesprek voert en aansluiting vindt bij wat op dát moment voor ouders of kind van belang is. Daarbij zijn niet alleen lichaamsfuncties van belang, ook andere dimensies zoals de algemene kwaliteit van leven of mentale gesteldheid. Door breed naar gezondheid te kijken, kan de zorg beter worden afgestemd op de individuele behoeften van een cliënt.’

Inventariseren

Om te achterhalen welke veranderingen er bij GGD Fryslân daadwerkelijk nodig zijn, inventariseerden Anne en Nienke welke innovaties al in de provincie worden toegepast. In pilots zijn die innovaties vervolgens verder onderzocht. Anne: ‘In gemeente Achtkarspelen gebruikt het JGZ-team een tool die positieve gezondheid centraal stelt. Jongeren of ouders vullen de tool in, de uitkomsten worden gebruikt als basis voor een gesprek met de verpleegkundige. En in Leeuwarden wordt geëxperimenteerd met het vervroegen van het contactmoment op de basisschool van groep 7 naar groep 5. Door kinderen eerder te zien, kan zo nodig eerder worden ingegrepen.’ Ook willen de projectleiders een pilot starten gericht op samenwerking in de collectieve preventie.

‘Door kinderen eerder te zien, kun je zo nodig eerder ingrijpen’

Koers bepalen

De vijf thema’s en diverse pilots vormden de basis voor de koers van JGZ 3.0. ‘Die koers wordt binnenkort getoetst in focusgroepen. Daarin zitten onder meer JGZ-professionals, ouders, gemeenteamttenaren en leden van de pilotteams’, vertelt Nienke. ‘De uitkomsten van deze toetsing verwerken we in de koers en krijgen een plek in de pilots. Zo geven we steeds meer richting aan JGZ 3.0.’ Nienke: ‘We zitten nu in een fase waarin we volop experimenteren en dingen uitproberen. Dat is goed en nodig om los te komen van de geijkte werkwijze. Maar als straks de koers duidelijk is, gaan we die samen varen. Dan gaan we allemaal weer dezelfde kant op.’ De grootste uitdaging in deze transitie? ‘Iedereen meekrijgen’, antwoordt Anne. ‘We zijn in beweging, er gebeurt veel en collega’s zijn enthousiast. Lukt het ons om die energie vast te houden? Daar gaan we onze uiterste best voor doen!’

3. Programmaplan Crisisbeheersing

3.1. Doel van het programma

Veiligheid is geen exclusieve taak van de Veiligheidsregio. Alleen samen met burgers en organisaties kunnen we Fryslân veiliger maken. In november 2018 is het Beleidsplan Veiligheid voor de periode 2019-2022 door het bestuur vastgesteld. Gedurende deze beleidsperiode zoeken we actief de samenwerking met hen en met anderen in onze netwerksamenleving. Door het slim inzetten van data en technologie willen we de veiligheid in Fryslân verder vergroten. Bovendien zijn we nieuwsgierig en ons steeds bewust wat er in onze omgeving gebeurt. Zo kunnen we goed inspelen op de veranderende wereld om ons heen. We hebben drie ambities voor de komende beleidsperiode benoemd, welke door zowel Crisisbeheersing als Brandweer zijn uitgewerkt naar speerpunten. De drie gezamenlijke ambities zijn:

- **De netwerksamenleving centraal**
Wij participeren in de netwerksamenleving en faciliteren haar bij het werken aan veiligheid.
- **Slimme inzet van data en technologie**
Wij zetten informatie, data en technologie in om de stap te maken van reageren naar voorspellen. Zo vergroten wij de veiligheid in Fryslân.
- **Nieuwsgierig en omgevingsbewust**
Wij weten wat er speelt, zijn weerbaar en wendbaar. Zo kunnen we onder veranderende condities aan veiligheid werken.

3.2. Speerpunten Crisisbeheersing

Op basis van het Beleidsplan 2019-2022 heeft de afdeling Crisisbeheersing vijf speerpunten geformuleerd.

1. **Risico's in beeld**
We spelen adequaat in op bestaande en nieuwe risico's. Op grond van de Wet veiligheidsregio's maken we onder andere diverse plannen en brengen we risico's in beeld met het regionaal risicoprofiel. We zetten in op risicocommunicatie om redzaamheid te bevorderen en het veiligheidsbewustzijn te verhogen.
2. **(Netwerk)samenwerking**
Wij kenmerken ons als een netwerkorganisatie en zijn de verbindende schakel in een groeiend aantal netwerken. In deze netwerken maken we met al onze partners afspraken over hoe te handelen voor, tijdens en na crises.
3. **Crisisorganisatie 24/7**
Onze crisisorganisatie staat er 24/7. Dit kan gaan om inzetten waarbij de pieper gaat (GRIP-opschaling), maar we komen ook in actie zonder dat er sprake is van een GRIP-opschaling. De crisisorganisatie bestaat uit 300 crisisfunctionarissen. Een groot deel werkt in het dagelijks leven bij één van de Friese gemeenten. Het zijn professionals die klaar staan om in actie te komen bij een crisis of ramp. Wij zorgen ervoor dat iedere crisisfunctionaris goed is voorbereid. Ook de Friese inwoners spelen een rol tijdens een ramp of crisis. We proberen de veerkracht van onze inwoners zoveel mogelijk te benutten en hebben aandacht voor de groep verminderd zelfredzamen, zoals ouderen.

4. Advisering

Samen met de brandweer en politie geven we aan gemeenten een gezondheids- en veiligheidsadvies voor evenementen. We leveren een bijdrage aan veiligheidsbewustzijn, verbinding en informatiedeling met betrekking tot evenementenveiligheid. We adviseren en ondersteunen zorginstellingen bij de voorbereiding op rampen en crises. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt is dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van zorg en de voorbereiding hierop.

5. Evalueren

Elke GRIP-opstapeling, maar ook vakbekwaamheidsactiviteiten, worden met de betrokkenen geëvalueerd. We brengen verbeterpunten in kaart en stellen actiepunten op. Wij willen leren van de evaluaties om continu te verbeteren. Naast partners en instellingen luisteren wij ook naar burgers om erachter te komen hoe zij de crisis hebben beleefd. Op deze manier werken we met (netwerk)partners, crisisfunctionarissen en burgers continu aan de kwaliteit van de crisisorganisatie in Fryslân.

3.3. Resultaten in 2021

Speerpunt	Activiteit	Resultaat
Risico's in beeld	Doorontwikkeling tot informatieknooppunt.	In Noord-Nederland is een Veiligheidsinformatiecentrum (VINN) operationeel. De (crisis)organisatie wordt continu voorzien van een actueel risicobeeld.
	Risicocommunicatie (over risico's uit het regionaal risicoprofiel).	Veiligheidsbewustzijn van burgers wordt vergroot
	Opstellen en actualiseren van planvorming.	Vastgestelde plannen die aansluiten bij de behoeftes van crisisfunctionarissen.
	Opstellen en concretiseren van een evacuatie- en veiligheidsstrategie voor de Waddeneilanden en de vaste wal.	Uitwerking van een structurele aanpak waarmee een adequate crisisbeheersing bij overstromingen wordt bevorderd.
Netwerk Samenwerking	Organiseren van netwerk- en thematische bijeenkomsten.	Relatiebeheer met bestaande en nieuwe partners.
	Maken van samenwerkingsafspraken met bestaande en nieuwe partners.	Partners weten hoe zij moeten handelen voor, tijdens en na een crisis.
	Inwoners Fryslân betrekken bij de crisisorganisatie.	Veerkracht inwoners Fryslân benutten en aandacht voor verminderd zelfredzamen.
Crisis organisatie	Werving en selectie en (ver)binden van crisisfunctionarissen.	Borgen van de kernbezetting van de Friese crisisorganisatie.
	Aanbieden van een vakbekwaamheidsprogramma aan elke crisisfunctionaris.	Crisisfunctionarissen zijn vakbekwaam.
	Slim inzetten van data en technologie.	Crisisorganisatie is en blijft toekomstbestendig uitgerust.
	De Friese crisisorganisatie is 24/7 paraat.	Crisisorganisatie komt in actie bij GRIP-opstapeling en zonder dat sprake is van GRIP-opstapeling.
Advisering	Adviseren van gemeenten over evenementen; bevorderen regionale samenwerking en stimuleren uniformiteit t.a.v. evenementenveiligheid.	Leveren van een bijdrage aan veilige en feestelijke evenementen in Fryslân.
	Advisering en ondersteuning van zorginstellingen bij hun voorbereiding op rampen en crises.	Implementatie Visie Zorgcontinuïteit.
Evalueren	Evalueren van (GRIP)inzetten en vakbekwaamheidsactiviteiten.	Leren van evaluaties en belevingsonderzoeken om continu te verbeteren.
	Uitvoeren van belevingsonderzoeken onder burgers, bedrijven en netwerkpartners.	
	Borgen van actiepunten uit evaluaties in de crisisorganisatie.	
	Consequenties van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's in beeld brengen voor VRF.	

3.4. Investerings in 2021

Programma Crisisbeheersing	Lasten	Baten	Saldo
Producten Crisisbeheersing	4.637.353	200.614	4.436.739
BDuR		2.778.928	-2.778.928
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.657.811	-1.657.811
Reservemutaties Crisis			-
Totaal programma Crisis	4.637.353	4.637.353	-

patyna
Awareness training
crisisbeheersing

patyna
zorg - welzijn - ...
zorg
Wonen bij Patyna
Revalideren
Behandelteam
met elkaar!

Veiligheidsregio Fryslân zet in op zorgcontinuïteit
Zorg in tijden van crisis

Interview

Er is brand in een ziekenhuis. Een zeer besmettelijke ziekte breekt uit. Of een groot verkeersongeluk legt beslag op een groot deel van de zorgcapaciteit in de provincie. Crises kennen vele gezichten. Maar één ding hebben ze gemeen: voor mensen die zorg nodig hebben, zijn ze extra ingrijpend. Daarom is zorgcontinuïteit – zorg kunnen bieden onder alle omstandigheden – voor Veiligheidsregio Fryslân een belangrijk speerpunt.

Kan iedereen zelfstandig naar buiten komen? Zijn er cliënten die acuut zorg nodig hebben en ergens anders moeten worden ondergebracht? 'Als zich in een zorginstelling een crisissituatie voordoet, moeten de antwoorden op deze en meer vragen snel kunnen worden gegeven', zegt Charlotte Lorst. Charlotte werkt op de afdeling crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân.

Onderdeel van deze afdeling is de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), dat belast is met zorgcontinuïteit. 'Dit onderwerp is de laatste jaren steeds belangrijker geworden. Het zorglandschap is immers sterk veranderd. Mensen wonen langer zelfstandig thuis waardoor mensen die wél in een zorginstelling wonen, een zwaardere zorgvraag hebben. Tijdens crises is juist deze groep mensen erg kwetsbaar.'

Sneller en gericht handelen

'Zorginstellingen, zoals ziekenhuizen of verpleeghuizen, zijn zelf verantwoordelijk voor het bieden van zorgcontinuïteit bij crises', vertelt Charlotte. 'De GHOR adviseert en ondersteunt hen bij het invullen hiervan door bijvoorbeeld awareness-trainingen te geven. We proberen vooral het crisisbewustzijn te vergroten. Want als zorginstellingen beseffen dat een crisissituatie ook hén kan raken, zullen ze zich beter voorbereiden. Daardoor kunnen ze tijdens zo'n gebeurtenis sneller en gericht handelen en zorgcontinuïteit in de regio waarborgen.'

Acuut en niet-acuut

De GHOR heeft te maken met de zogenaamde acute zorginstellingen, zoals ziekenhuizen, huisartsen, dokterswacht, GGD Fryslân en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). Daarnaast zijn er niet-acute instellingen, waaronder verpleeg- en verzorgingshuizen en de thuiszorg. 'Bij die eerste categorie is de GHOR goed in beeld, bij de laatste minder. Daarom hebben we vorig jaar een aantal themabijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten hebben we met medewerkers van zorgorganisaties gesproken over crisisbewustzijn en hoe de GHOR instellingen kan helpen om zich voor te bereiden op een crisis.'

'Dankzij een goede voorbereiding kun je sneller en gericht handelen'

Iedereen hetzelfde beeld

Dankzij de themabijeenkomsten is de band met de niet-acute instellingen verbeterd, vertelt Charlotte. Toch zet Veiligheidsregio Fryslân ook in 2020 nog in op het contact met deze organisaties. 'We blijven themabijeenkomsten organiseren.' Daarnaast richt de GHOR zich op informatiemanagement. 'Bij een crisis is snelle beeldvorming cruciaal. Als je allemaal hetzelfde beeld van een situatie hebt, kun je namelijk snel overleggen en besluiten nemen. Daarom werken de drie noordelijke regio's samen aan het verbeteren van de beeldvorming in de geneeskundige keten. Dit jaar richten we ons hierbij op de acute instellingen. We inventariseren de behoeften van zorginstellingen op dit gebied en brengen de werkafspraken in kaart.'

Heel tevreden

'We zetten volop in op het verbeteren van onze zichtbaarheid en het uitbreiden van ons netwerk', zegt Charlotte. 'Ik hoop dan ook dat instellingen ons straks goed weten te vinden. Dat ze ons bellen met vragen over een crisis, of omdat ze tips willen voor een goed crisisplan. Wij zijn er immers om hen te adviseren en ondersteunen. Bovendien: als organisaties ons bellen, betekent dat dat ze zich bewust zijn van eventuele crises. Dus als dat lukt, ben ik heel tevreden.'

4. Programmaplan Brandweer

4.1. Doel van het programma

Veiligheid is geen exclusieve taak van de Veiligheidsregio. Alleen samen met burgers en organisaties kunnen we Fryslân veiliger maken. In november 2018 is het beleidsplan Veiligheid voor de periode 2019-2022 door het bestuur vastgesteld. Gedurende deze beleidsperiode zoeken Brandweer Fryslân samen met Crisisbeheersing actief de samenwerking met hen en met anderen in onze netwerksamenleving. Door het slim inzetten van data en technologie willen we de veiligheid in Fryslân verder vergroten. Bovendien zijn we nieuwsgierig en ons steeds bewust wat er in onze omgeving gebeurt. Zo kunnen we goed inspelen op de veranderende wereld om ons heen.

4.2. Speerpunten Brandweer

De volgende speerpunten zijn specifiek voor Brandweer Fryslân en laten zien wat de ambitie voor 2022 is.

Samen aantoonbaar paraat

In 2022 zijn wij Samen aantoonbaar Paraat en voelen wij ons gezamenlijk verantwoordelijk voor de brandweezorg in Fryslân. Op basis van een betrouwbaar en actueel beeld van de repressieve slagkracht (mens en materieel) anticiperen wij adequaat op paraatheidsproblemen. Dit vraagt om openheid en het gewoon vinden om met elkaar het goede gesprek te voeren over paraatheid en de geleverde operationele prestaties, daadwerkelijke bezetting en uitruk- en opkomsttijden. Het is vanzelfsprekend dat we hierover, op basis van vastgestelde normen, rapporteren. Ook bereiden wij ons voor op de paraatheidsvraagstukken van de toekomst.

Samen aantoonbaar vakbekwaam

In 2022 beschikken wij over een effectief en efficiënt trainingsprogramma dat aansluit op de behoefte van de medewerkers en de risico's in hun omgeving. Ons PPMO-programma zorgt ervoor dat al het personeel medisch geschikt is voor de taken die ze moet kunnen uitvoeren. Het brandweerpersoneel heeft inzicht in de eigen mate van vakbekwaamheid en voelt zich daar zelfverantwoordelijk voor. Behalve de medewerker hebben zowel de ploegleider als het clusterhoofd inzicht in de stand van de vakbekwaamheid en kan er tijdig bijgestuurd worden op afwijkingen. Met een flexibel vakbekwaamheidsprogramma kunnen wij inspelen op nieuwe inzichten en noodzakelijkheden voor onze repressieve organisatie.

Risicobewust en Risicogericht samenwerken

In 2022 werken wij Risicobewust en Risicogericht samen en richten wij ons primair op de risico's die ertoe doen. Juist op deze risico's kunnen wij vanuit onze integrale deskundigheid meerwaarde laten zien. Om deze deskundigheid te kunnen bieden, zijn wij risicobewust. Wij hebben voldoende besef van risico's in de omgeving. Intern zijn de verschillende disciplines met elkaar verbonden. Om goed risicogericht te kunnen werken, hebben wij kennis van incidenten, incidentverloop en incidentbestrijding, maar ook van ons repressieve potentieel. En om veilig en effectief repressief op te kunnen treden, hebben brandweermensen kennis van de preventief aanwezige voorzieningen, hulpmiddelen en de werking daarvan.

4.3. Resultaten 2021

Speerpunt	Doel	Resultaat
Brandweer breed	Taakdifferentiatie vrijwilligers De taakdifferentiatie tussen brandweer-vrijwilligers en beroepskrachten wordt na besluit van het Veiligheidsberaad en Minister gecommuniceerd en geïmplementeerd.	De taakdifferentiatie vrijwilligers is geïmplementeerd.
	Datakwaliteit De kwaliteit van data wordt verder verbeterd op basis van het informatieplan VRF 2020.	Afhankelijk van het besluit van het bestuur t.a.v. de versterking Bedrijfsvoering en de businesscases is het resultaat: de aanbevelingen uit het informatieplan VRF worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd.
Samen aantoonbaar paraat	24/7 Paraat: paraatheidsmonitor, slimme pagers, roostersysteem en strategische personeelsplanning (SPP).	Afhankelijk van het besluit van het bestuur t.a.v. de versterking Bedrijfsvoering en de businesscases zijn de resultaten: <ul style="list-style-type: none"> • De paraatheidsmonitoring is onderzocht en ontwikkeld. • Slimme pagers zijn aangeschaft en geïmplementeerd. • De strategische personeelsplanning vrijwilligers is ontwikkeld en het beheer is geborgd.
	Inzicht in geleverde brandweezorg: verantwoord en leren.	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van het besluit van het bestuur t.a.v. de versterking Bedrijfsvoering en de businesscases zijn de resultaten: • De registratie van statustijden is verbeterd. • De hardware voor positiebepaling is aangeschaft. • Het beheer en de analyse van de data is geborgd.
	Adequate dekking Oudega Realiseren van een brandweerkazerne Oudega.	Afhankelijk van go/no-go momenten is het operationeel gaan van de brandweerkazerne Oudega in 2022 verder voorbereid.
	Proeftuinen brandweer van de toekomst Experimenteren met flexibele organisatievormen om een toekomstbestendige brandweerorganisatie te realiseren	Er vindt een verdere verkenning van toekomstbestendige organisatievormen plaats.

Speerpunt	Doel	Resultaat
Samen aantoonbaar vakbekwaam	Groeien naar meetbare vakbekwaamheid	Er zijn instrumenten in navolging op dialoog en gewenste cultuur ontwikkeld en waar mogelijk geïmplementeerd. De inhoud en planning is mede afhankelijk van de uitkomsten van de taakdifferentiatie brandweervrijwilligers.
	Aanbieden van actuele vakbekwaamheidsinformatie	Alle medewerkers en leidinggevenden hebben een digitaal instrument om op elk moment een overzicht te generen van de gevolgde oefenmomenten.
	3D Virtueel oefenen voor leidinggevend kader	Als aanvulling op het bestaande virtueel oefenen hebben officieren van dienst en bevelvoerders 3D oefenmomenten gevolgd.
	Lerende organisatie Brandweer Fryslân is een lerende organisatie.	Brandweer Fryslân leert van regionale en landelijke inzetten en inzichten om de Friese brandweezorg te verbeteren.
Risicobewust en Risicogericht samenwerken	Omgevingswet Uitvoering geven aan de Omgevingswet die per 1 januari 2021 in werking gaat.	Alle betrokken medewerkers zijn geschoold. De producten én bijbehorende processen zijn aan de nieuwe wetgeving aangepast. Er wordt gewerkt conform de (nieuwe) samenwerkingsafspraken met gemeenten, provincie en andere partners.
	Uitvoering programma Brandveilig leven 2019-2022.	Samen met partners uitvoering aan het uitvoeringsprogramma gegeven
	Ontwikkeling Informatiebeheer incidentbestrijding	De informatie en werkprocessen voor incidentbestrijding zijn opgenomen in de GEO- voorziening en bijbehorende architectuur. Het beheer is geborgd.
	Operationele informatievoorziening Gebruiken en inzetten van de VRF GEO-voorziening.	Werkprocessen in zowel koude als warme fase op basis van kaders en mogelijkheden ingericht.
	Bluswatervoorziening Opstellen van actieprogramma voor gebruik en inzet van bluswatervoorzieningen.	Samen met partners een vervolg geven aan het actieprogramma en het project afronden.
	Natuurbrandbeheersing Gebiedsgericht werken op basis van per gebied vastgestelde RIN (Risico Index Natuurbranden).	Uitvoering geven aan het materieel- en vakbekwaamheidsplan, die zijn vastgesteld op basis van gedaan onderzoek.
	Natuurbrandbeheersing Verder uitwerken en borgen van de repressieve aanpak voor natuurbrandbeheersing.	Uitvoering geven aan materieel- en vakbekwaamheidsplan, vastgesteld op basis van gedaan onderzoek.

4.4. Investerings in 2021

Programma Brandweer	Lasten	Baten	Eindtotaal
Producten Brandweer	36.716.694	1.454.285	35.262.409
BDuR		4.519.123	-4.519.123
Bijdrage programma Brandweer		30.743.286	-30.743.286
Reservemutaties Brandweer			-
Totaal programma Brandweer	36.716.694	36.716.694	

Bemensing van alle brandweerposten is één van de grote toekomstige uitdagingen

Paraatheid heeft de hoogste prioriteit

Interview

Paraatheid is een speerpunt binnen Brandweer Fryslân in de beleidsperiode 2019-2022. Om alle posten voldoende bemenst te houden, worden inventieve oplossingen bedacht en slimme pilots opgezet. Maar er zitten grenzen aan de mogelijkheden en we moeten ook de samenleving aankijken. 'De burger die snelle brandweezorg verwacht, is óók de burger die kan bijdragen aan de brandweezorg.'

Conform 'Uitruk op Maat', hoeft een ploeg binnen Brandweer Fryslân, niet per se met zes man uit te rukken. Er mag gereden worden met minimaal een bevelvoerder, chauffeur en twee manschappen. Toch is ook deze minimale bezetting soms lastig te halen voor veel plattelandsposten. Zeker overdag op doordeweekse momenten, als veel ploegleden elders werken. Gevolg: de paraatheid komt in het gedrang.

Grenzen

Creativiteit genoeg binnen Brandweer Fryslân. En vrijwilligers doen er alles aan om de paraatheid op orde te houden. Het zit in de aard van hulpverleners om zich verantwoordelijk te voelen, maar aan die verantwoordelijkheid en wat je van een vrijwilliger mag verwachten zitten grenzen.

Op doordeweekse momenten is de beschikbaarheid op sommige posten overdag zó laag, dat uitrukken niet mogelijk is en een andere post wordt gealarmeerd.' Om paraatheid anders te organiseren, moeten we voorbij bestaande regels en afspraken durven kijken. Een pilot van afgelopen zomer, is zo'n voorbeeld.

In de pilot 'slim alarmeren' gaven vrijwilligers in het systeem WIIB [Wie Is Inzetbaar Brandweer] hun beschikbaarheid aan. 'Zodra wij een ploeg "in het rood" zagen staan, namen we contact op met de ploegleider en vroegen we of onze ondersteuning gewenst was', schetst medewerker Planvorming Kees Hamstra de opzet van de pilot. 'Vanaf ons kantoor in Dokkum of Drachten kunnen we bij een alarmering natuurlijk nooit op tijd bij een kazerne zijn. Dus werkten we – met laptop en smartphone – tussen acht en vier op de kazerne van een onderbezette post.'

De burger die snelle brandweezorg verwacht, is ook de burger die kan bijdragen aan die brandweezorg

De beroepsmedewerkers die meededen aan de pilot zijn bevelvoerder, chauffeur of in de meeste gevallen allebei. Om de pilot te structureren en niet vrijblijvend te maken, werden ze ingedeeld in een rooster. Ook werd minimaal 24 uur vooruitgekeken naar de bezetting, zodat de "dienstdoende" beroepskracht nog tijd had eventuele afspraken af te zeggen of te verplaatsen. 'Ook al was je ingeroosterd, je hoefde niet altijd naar een kazerne', vertelt Kees. 'Op sommige dagen was onze ondersteuning nergens nodig. Knelde de bezetting op hetzelfde moment op twee plekken? Dan kreeg post Dokkum voorrang, omdat zij in het dekkingsplan zijn aangewezen als risicogebied 1.'

Toch zijn creatieve oplossingen en flexibel beleid niet genoeg. We moeten ook naar de samenleving kijken. De burger die snelle brandweezorg verwacht, is ook de burger die kan bijdragen aan die brandweezorg. Dat besef moet doordringen.

Denk bijvoorbeeld aan een voetbalclub. Van een club ben je geen klant, maar lid. Het betekent dat je dingen doet voor de club: bijdragen aan onderhoud, een bestuursfunctie bekleden of een kantinedienst draaien. Doen leden dat niet, dan houdt de club op te bestaan. In de samenleving waar de brandweer onderdeel van is, is het niet anders.

Veel mensen weten niet goed hoe de brandweer is georganiseerd. Zo zijn alle kazernes niet dag en nacht bemenst door betaalde brandweerlieden. Ook die taak ligt veelal bij vrijwilligers. Het is een opdracht aan ons om dat beeld te veranderen. En mensen bewust te maken van de consequenties als te weinig mensen zich nog aansluiten bij de brandweer. Hierin helpt ook het gesprek met bijvoorbeeld gemeentebesturen en dorpsbelangen. Het gemeenschapsgevoel is er heus nog wel, zeker in Fryslân. Dat is de basis voor voldoende paraatheid. Nu en in de toekomst.

5. Programmaplan Organisatie

Kaderbrief

De kaderbrief stond voor een groot deel in het teken van 'Toekomstbestendige Bedrijfsvoering'. Het traject waarin beschreven is wat nodig is om de basiskwaliteit van de ondersteunende diensten op orde te houden, en de kwaliteit van informatiemanagement op orde te brengen. Toen het algemeen bestuur in 2014 tijdelijk extra investeerde in de ondersteunende diensten was al duidelijk dat dit uitdagend zou zijn. Een beeld dat werd bevestigd in de jaarrekening 2018 en in de jaarrekening van 2019. Dit beeld werd in zowel de benchmark als een aanvullend advies bevestigd door Berenschot. Het toonde aan dat Veiligheidsregio Fryslân substantiële risico's loopt wanneer hier niet op geïnvesteerd wordt. Vandaar dat in de kaderbrief een voorstel is gedaan om de basis op orde te brengen, een plan te maken hoe informatiemanagement op orde komt en de taakstelling stop te zetten.

Dit vraagt een investering van € 2,5 miljoen structureel. Een deel daarvan, € 1,3 miljoen, is direct nodig. De andere noodzakelijke beleidsvoorstellen worden nog verder uitgewerkt en de komende tijd aan het bestuur voorgelegd. Omdat er ook een aantal incidentele voorstellen nodig is, bedraagt de investering de komende jaren € 1.980.000 (2021), € 1.625.000 (2022), € 1.365.000 (2023).

5.1. Doel van het programma

In het programma Organisatie zijn die taken gebundeld die voor de gehele veiligheidsregio georganiseerd worden. Denk aan bestuurlijke taken en ondersteunende producten en diensten. De doelen voor dit programma zijn een combinatie van doelen die specifiek voor de ondersteuning gelden en doelen waar alle programma's een bijdrage aan leveren.

5.2. Speerpunten Organisatie

Het beleidsplan Organisatie benoemt drie hoofdthema's:

1. Digitale dienstverlening: 100% digitale dienstverlening voor de inwoners van Fryslân

Ons streven is om al onze dienstverlening te digitaliseren, om inwoners van Fryslân de keuze te bieden de kennis tot zich te nemen op de voor hen gewenste wijze. Dit houdt ook in dat we aandacht hebben voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. Daarbij zoeken we zoveel mogelijk de verbinding met onze partners, om zo, vanuit een netwerk, de dienstverlening te optimaliseren.

2. Duurzaamheid: nul op de meter

We vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals) die de Verenigde Naties in 2015 heeft vastgesteld als ontwikkelagenda voor de komende jaren. Wij zijn van mening dat wij daar als overheidsorganisatie een voorbeeldfunctie in hebben. Onder het motto 'Groen is Doen' werken we aan een lager verbruik van fossiele brandstoffen, het anders organiseren van mobiliteit en het betekenisvoller organiseren van onze bedrijfsvoering.

3. **Uitstekend werkgeverschap: in 2020 zijn we een Great Place to Work**

Om ons werkgeverschap verder te ontwikkelen, streven we ernaar dat onze medewerkers ons in 2020 bestempelen als een zogenoemde Great Place to Work. Dit keurmerk maakt duidelijk op welke elementen van werkgeverschap verbetering mogelijk is. Daarbij richten we ons op alle aspecten van het werkgeverschap.

Deze hoofdthema's bepalen de prioriteit de komende vier jaar. Daarnaast wordt binnen dit programma een groot aantal reguliere taken uitgevoerd, zoals communicatie, financiën, juridische zaken, inkoop en facilitaire zaken. Binnen deze taken benoemen wij drie overige speerpunten:

4. **Tevredenheid bestuur**

We hechten grote waarde aan de tevredenheid van onze ketenpartners. In de andere programma's zijn voor die specifieke inhoudelijke thema's indicatoren opgenomen die de tevredenheid van inwoners van Fryslân meten. In dit programma meten we de tevredenheid van het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân.

5. **Effectiviteit ondersteuning**

De ondersteunende producten en diensten moeten zodanig georganiseerd zijn dat ze een maximale bijdrage leveren aan het hoofddoel: een veilig en gezond Fryslân. In dit programma meten we de effectiviteit van de ondersteuning aan het primair proces.

6. **Betaaltermijn**

Veiligheidsregio Fryslân vindt het maatschappelijk van belang om facturen snel te betalen. De belangrijkste reden is om snelle betaling van facturen te normaliseren, en zo vooral de kleine, lokale ondernemers snel van hun geld te voorzien.

5.3. Resultaten in 2021

1. **Digitale dienstverlening**

'Toekomstbestendige Bedrijfsvoering'. Pas bij het opleveren van de eerste resultaten uit het plan is het mogelijk om de definitieve resultaten voor 2021 vast te stellen. Daarop vooruitlopend staat buiten kijf dat het van belang is om de continuïteit van de huidige informatievoorziening in stand te houden. Dit om securitydreigingen, zoals bij Citrix, en hackincidenten, zoals bij Universiteit Maastricht, te voorkomen. Het minimale resultaat in 2021 is daarom om de continuïteit van de informatievoorziening gedurende het gehele jaar te borgen.

2. **Duurzaamheid**

De scope van het thema duurzaamheid is breder dan alleen het klimaat, het is onderdeel van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. In 2021 is duidelijk op welke van deze doelen de veiligheidsregio zich richt en maakt de realisatie van deze doelen integraal onderdeel uit van bestaande plannen.

3. **Uitstekend werkgeverschap**

Onze ambitie om in 2020 een Great Place to Work te zijn, bleek in 2019 al gerealiseerd te zijn. Dat laat onverlet dat we de ambitie handhaven om ook de komende jaren dit certificaat te ontvangen. Dit draagt bij om op een schaarse arbeidsmarkt mensen aan de organisatie voor langere tijd te verbinden. Tegelijkertijd gaat Great Place to Work niet alleen over het certificaat, maar biedt het ook handvatten op welke terreinen nog ontwikkeling mogelijk is. Hierdoor kunnen we ons blijvend ontwikkelen tot een uitstekende werkgever.

4. Tevredenheid bestuur

Om een veelvoud van vragenlijsten te voorkomen, voeren we eens in de vier jaar een kwalitatief onderzoek uit te voeren. In 2020 voeren we dit onderzoek uit. Het resultaat voor 2021 is dat we opvolging geven aan de adviezen uit dit onderzoek, en hierover via de bestuursrapportages te rapporteren.

5. Effectiviteit ondersteuning

Het goed meten van de effectiviteit van processen is complex en tijdrovend. De afgelopen jaren is ervoor gekozen om dit te meten via de tevredenheid van medewerkers over de ondersteunende diensten. In 2020 onderzoeken we welke indicator het beste dit resultaat meet, waarna we het resultaat voor 2021 bepalen.

6. Betaaltermijn

De ambitie is om, net als in 2020, 95% van de facturen binnen 14 dagen te betalen.

5.4. Investerings in 2021

Programma Organisatie	Lasten	Baten	Saldo
Producten Organisatie	15.498.598	188.374	15.310.224
Reservemutaties Organisatie			-
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		15.310.224	<i>-15.310.224</i>
Totaal programma Organisatie	15.498.598	15.498.598	-

5.5. Financiën en kengetallen Veiligheidsregio Fryslân

Bijdrage per programma	
GGD	20.892.338
Crisisbeheersing	1.657.811
Brandweer	30.743.286
Organisatie	15.310.224
Totaal	68.603.659

Formatie per programma		
Organisatie	113	fte
Brandweer	189	fte
GGD	318	fte
Crisisbeheersing	27	fte
Totaal	647	

Inkomstenverdeling	
Bijdrage gemeenten	68.603.659
BDuR	7.298.051
Overig	8.994.272
Totaal	84.895.982

Gemeentelijke bijdrage per taakveld	
GGD	26.786.774
Crisisbeheersing	2.545.804
Brandweer	39.271.081
Totaal	68.603.659

Kostenverdeling	
Salariskosten	55.964.490
Kapitaalslasten	8.259.806
Huisvestingskosten	13.950.684
Materiële kosten	6.721.002
Totaal	84.895.982

Verdeelsleutel programma organisatie	
GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Slimme investering in ondersteunende diensten

De basis op orde én klaar voor de toekomst!

v.l.n.r.: Irene Rozemeijer, Erwin Plantinga, Annegien de Vries,
Mark Visser en Linda Hasz.

Interview

Branden blussen, gezondheid stimuleren, crises oplossen: Veiligheidsregio Fryslân werkt dagelijks vol passie aan een veilige en gezonde provincie. Ondersteunende diensten als ICT, financiën en huisvesting zijn daarbij onmisbaar. Ze zorgen ervoor dat alle professionals hun werk kunnen doen. Die ondersteuning is nu “knap en krap” geregeld; zelfs dertig procent goedkoper dan bij vergelijkbare organisaties! Mooi, maar de grens is in zicht. ‘Extra budget is nodig voor een toekomstbestendige veiligheidsregio’. ’

Ze zijn best trots, Irene Rozemeijer en Erwin Plantinga. Zij is directie- en bestuurssecretaris, hij directieadviseur bedrijfsvoering bij Veiligheidsregio Fryslân (VRF). Irene: ‘De ondersteunende diensten bij VRF zijn sober en bescheiden georganiseerd. Dat past ook bij de aard van onze organisatie. We dagen onszelf continu uit om slim en efficiënt te werken, met de beschikbare mensen en middelen. Zo proberen we het beste eruit te halen en bereiken we veel. Maar: de meeste rek is er nu wel uit.’

Balans opmaken

Niet alleen knap, ook krap dus. Extern onderzoek toonde aan dat VRF haar ondersteunende diensten circa dertig procent goedkoper organiseert dan vergelijkbare organisaties. Erwin: ‘Bij alle ontwikkelingen die de afgelopen jaren op VRF afkwamen, groeiden de ondersteunende diensten niet automatisch mee. Die “soberheid” is goed, zolang het primaire proces geen risico loopt. We ervaren die krapte nu echter steeds meer in ons dagelijks werk.’ En dat vraagt aandacht. Samen met de secretarissen van alle kolommen (GGD, Brandweer en Crisisbeheersing) maakten Erwin en Irene de balans op. Ze brachten in kaart wáár die krapte vooral zit, wat prioriteit heeft en wat daarbij nodig is.

‘Het is nu knap, maar té krap’

Irene: ‘We constateren bijvoorbeeld dat de financiële administratie onder druk komt te staan. Ook het uitbouwen van slim informatiemanagement – onder meer noodzakelijk voor incidentbestrijding – wordt steeds lastiger. Net als het goed en snel kunnen inspelen op nieuwe wet- en regelgeving en landelijke ontwikkelingen. Om de basis bij VRF op orde te houden en nóg beter en slimmer te werken, is dat extra budget heel belangrijk.’

Concrete acties

Wat gaat er concreet gebeuren, als de ondersteunende diensten meer armslag krijgen? Een paar voorbeelden. Erwin: ‘Met de aanschaf van een GEO-applicatie en extra mankracht kunnen we een slag maken in de digitale ondersteuning. Als we sneller méér informatie uitwisselen met bijvoorbeeld gemeenten en data slim samenvoegen, verbetert dit onze hulp- en dienstverlening. Ook willen we graag investeren in scherpere aanbestedingen en optimaal contractbeheer. Dit zorgt voor efficiëntere procedures en minder risico’s.’ Irene: ‘Een andere prioriteit is meer capaciteit voor P&O. Zodat we goed kunnen inspelen op ontwikkelingen zoals de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren en de mogelijke verandering van vrijwilligheid bij de brandweer. Het gaat niet alleen om bijblijven, juist ook om toekomstbestendig blijven.’

Sober en houdbaar

Erwin en Irene kijken met vertrouwen naar de toekomst. ‘Als we deze stappen met elkaar maken, ligt er een stevig fundament voor een veilig en gezond Fryslân. Nog steeds sober en bescheiden, maar ook houdbaar. En daar gaan we voor.’

6. Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijk bijdrage in het nadelig saldo

Conform de gemeenschappelijke regelingen wordt de vastgestelde bijdrage in het nadelig saldo over de gemeenten voor de programma's Gezondheid en Crisisbeheersing verdeeld op basis van het inwonertal. In afwijking hiervan heeft het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer te verdelen op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds

Per programma is de bijdrage als volgt:

GGD	€	20.892.338
Crisisbeheersing	€	1.657.811
Brandweer	€	30.743.286
Organisatie	€	15.310.224
Totaal	€	68.603.659

De bijdrage in het programma Organisatie wordt conform de eerder vastgestelde verdeel-
leutels voor organisatieoverhead toegerekend aan de oorspronkelijke taakvelden.
Deze toerekening aan de taakvelden is er zodat de deelnemende gemeenten de bijdrage
kunnen opnemen in hun eigen begroting. De toerekening aan de taakvelden is als volgt:

GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Hiermee komt de bijdrage per taakveld uit op de volgende bedragen:

Gezondheid	€	26.786.774
Crisisbeheersing	€	2.545.804
Brandweer	€	39.271.081
Totaal	€	68.603.659

In bijlage 1 staat een overzicht van de verdeling van de bijdrage per taakveld over de gemeenten, inclusief een meerjarenperspectief richting 2024.

Brede doeluitkering rampenbestrijding

De bijdrage BDuR (zoals opgenomen in de begroting) is gebaseerd op de december-circulaire 2019. Deze geeft een overzicht van de verdeling van het landelijke budget over de veiligheidsregio's voor 2020 en verder. De bijdrage voor 2021 is gebaseerd op deze meest recente informatie. Voor de bijdrage BDuR werd tot en met 2019 conform het (bij de regionalisering afgesproken) uitgangspunt voor 35% toegerekend aan het programma Crisisbeheersing, en voor 65% aan het programma Brandweer. Omdat vanaf 2020 een korting plaatsvindt inzake het Landelijk Meldkamer Systeem en dit enkel de brandweerbegroting raakt wordt vanaf 2020 de verdeling 62% Brandweer en 38% Crisisbeheersing aangehouden.

7. Paragrafen

7.1. Financiering

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de ‘Wet Financiering Decentrale Overheden’ en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening.

Beleid financieringsrisico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Rentebeleid

De interne rente/omslagrente wordt bepaald op basis van de volgende elementen:

- Rente bestaande leningenportefeuille (rente die we daadwerkelijk betalen);
- Inschatting rentekosten nieuw aan te trekken financiering;
- Oprenting voorziening FLO.

De interne rente/omslagrente volgt dus zeer nauwgezet de werkelijke rentelasten en bedraagt daarom inmiddels 2% (vorig jaar 2,5%).

Leningenportefeuille en liquiditeit

Het verloop in de financieringsportefeuille is nagenoeg volledig te herleiden naar het investeringsprogramma. Door het geplande investeringsprogramma in 2020 en 2021 neemt de omvang van de langlopende leningen naar verwachting toe tot bijna € 88 miljoen per eind 2021.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Het financieringsbeleid voorziet in een groter beroep op kortlopende leningen, alvorens langlopend wordt gefinancierd. Dit betekent dat de ruimte onder de kasgeldlimiet meer zal worden benut dan voorheen, waarbij de kasgeldlimiet per kwartaal overigens niet zal worden overschreden. Voor 2021 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal, dit is € 7,0 miljoen.

De renterisiconorm voor 2021 is 20% van het begrotingstotaal, of € 17,0 miljoen. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille is er rekening mee gehouden dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen de renterisiconorm niet overschrijden.

Rente FLO-overgangsrecht

De voorziening FLO overgangsrecht is gewaardeerd op contante waarde. Het jaarlijks toevoegen van rente aan de voorziening is opgenomen in de begroting conform de contractueel overeengekomen rekenrente van 2,5%.

7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt:

- Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, en hun aandeel daarin, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
- In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's');
- De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve, die wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal;
- Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Algemene risico's

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. Dit zijn de volgende zaken:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: de Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk JGZ, dienstverlening WABO en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet, en wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd, die er voor zorgt dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt zowel voor incidentele fricties als voor het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekking zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid;
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Voor elke gemeente wordt inzichtelijk gemaakt welk aandeel zij heeft in de hierboven genoemde risico's, analoog aan de verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdragen in de GR.

Structurele risico's

Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren

De wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Voor veiligheidsregio's is de invoering uitgesteld tot 1 januari 2021, onder meer in verband met de bijzondere positie van brandweervrijwilligers. Het nog steeds onduidelijk is wat de gevolgen zijn voor medewerkers van veiligheidsregio's.

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. Na deze uitspraak door het Europese Hof volgt de vraag welk systeem van brandweezorg wel toekomstbestendig is. Binnen de gestelde juridische kaders kan de huidige vorm van vrijwilligheid bij de brandweer niet blijven bestaan. Daarom worden Veiligheidsregio's gedwongen om na te denken over de consequenties hiervan.

Op 9 december sprak het Veiligheidsberaad met Minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid (JenV) over de opbrengst van de door hen ingestelde Denktank taakdifferentiatie brandweer. De Denktank had als opdracht te onderzoeken hoe, met behoud van vrijwilligheid, de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten. Er moet worden voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. Het Veiligheidsberaad en de Minister hebben de Denktank de vervolgpdracht tot nadere uitwerking gegeven, zodat besluitvorming kan plaatsvinden. Dit houdt in het kort in dat zij het verschil in taken gaan beschrijven tussen vrijwilligers en beroepskrachten. En vervolgens kijken naar wat dit betekent naar het vakbekwaam worden en blijven.

Het Veiligheidsberaad en de Minister van JenV streven naar een stelsel inclusief vrijwilligheid, dat in alle veiligheidsregio's kan worden gehanteerd en zoveel mogelijk kan worden afgestemd op de behoeften per Veiligheidsregio. Nog voor de zomer van 2020 vindt besluitvorming plaats tijdens het overleg van het Veiligheidsberaad met de Minister van JenV. Na dit besluit kan Brandweer Fryslân beoordelen wat de consequenties zijn en welk effect dit heeft op de begroting.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Eind 2020 brengt de evaluatiecommissie Wvr haar onderzoeksrapport uit naar de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk. Het is zeer waarschijnlijk dat deze evaluatie vanaf 2021 bestuurlijke, organisatorische en/of financiële gevolgen heeft voor VRF.

Evaluatie wet gemeenschappelijke regelingen

In 2019 een wetswijziging voorbereid van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Doel hiervan is versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. Op het moment van schrijven van deze begroting is de samenhang met de evaluatie Wvr en de impact van de uiteindelijke wijzigingen Wgr nog onvoldoende duidelijk. Wel is duidelijk dat een wetwijziging betekent dat de gemeenschappelijke regeling VRF moet worden aangepast.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Met de strategische agenda verbetert de samenwerking tussen veiligheidsregio's, het Rijk en publieke en private crisispartners. Voor de veiligheidsregio's zijn de prioriteiten 'Kwaliteit en Vergelijkbaarheid' (inmiddels 'Presterend Vermogen' genoemd), 'Versterking Bevolkingszorg' en 'Bovenregionale operationele besluitvorming' vastgesteld. In het meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022 anticipeert de VRF op deze drie landelijke thema's. Op voorhand verwachten we geen extra inzet van middelen.

Externe veiligheid

Sinds de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid (Bevi) in 2004 ontvangen (regionale) brandweren de Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV)-gelden. Eerst bedoeld als impuls voor de uitvoering van de toen nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid en sinds 2015 voor de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Brandweer Fryslân ontvangt jaarlijks € 100.000. Dit bedrag wordt ingezet voor het reguliere advieswerk aan gemeenten, provincie, rijk en defensie. Ook geeft het dekking aan het project Omgevingswet (onderdeel brandweer) en het bekostigen van de projecten die samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe worden uitgevoerd.

Door een verschuiving van verantwoordelijkheden bij de ministeries is vanaf 2021 een korting op de IOV-gelden te verwachten. Precieze duidelijkheid hierover wordt 2020 verwacht. Ook kunnen dan de gevolgen en mogelijke maatregelen voor afdeling Risicobeheersing in beeld worden gebracht. Het bestuur is hierover geïnformeerd in de vergadering van februari 2020.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzing in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. De cao gemeenten 01-01-2020 tot 01-01-2021 en de afschaffing van de levensloopregeling zorgen er voor dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waar rekening mee is gehouden op moment van overname.

Forensische geneeskunde

De Nationale Politie zal de medische arrestantenzorg aanbesteden, waarbij de kans bestaat dat dit niet aan de GGD wordt gegund. Het directe financiële effect van het verliezen van de aanbesteding medische arrestantenzorg is het vervallen van het begrote voordeel. De gemeentelijke bijdrage stijgt dan met € 35.233. Voor de uitvoering van forensische geneeskunde is samenwerking in Noord-Nederland noodzakelijk. Binnen deze Noordelijke samenwerking is een efficiëntere inzet van artsen mogelijk. De verwachting is dat hiermee het vervallen van het begrote voordeel kan worden opgevangen.

Rente

Op dit moment zijn de financieringslasten erg laag, door de huidige rentesystematiek levert dit een voordeel op voor de gemeenten. Echter bij een stijgende marktrente zal de rentelast hoger worden dan de beschikbare uitzetting van de kapitaalslasten, wat resulteert in een direct nadeel voor de gemeenten. We rekenen in de begroting 2021 met een rentepercentage van 0,5% voor af te sluiten leningen in 2020 en 2021. Als de rente stijgt naar 1% betekent dit een extra last van € 75K. Mocht de rente nog verder oplopen naar 1,5% dan is er een nadeel van € 275K.

Vervallen risico's

De volgende, in eerdere begrotingen genoemde risico's, zijn vervallen:

Openbaar meldsysteem

Na diverse onderzoeken en een gerechtelijke uitspraak komen de inkomsten voor de regierol op het OMS per juni 2020 te vervallen. Dit betreft een structureel bedrag van € 218.788. In de Kaderbrief 2020 is toegezegd dat aan het bestuur wordt voorgelegd hoe hiermee om te gaan. Op dit moment worden de gevolgen en mogelijke maatregelen bij afdeling Risicobeheersing in beeld gebracht. Het bestuur is hierover geïnformeerd in de vergadering van februari 2020.

Financiële kengetallen

Het besluit 'Begroting en verantwoording' schrijft voor dat in deze paragraaf een set met kengetallen wordt opgenomen rondom de financiële positie. De uitwerking hiervan is als volgt:

	Jaarverslag 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	67,83%	88,34%	110,07%
Gecorrigeerde netto schuldquote	67,83%	88,34%	110,07%
Solvabiliteit	4,92%	2,10%	1,34%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%

Toelichting

De netto-schuldquote neemt ten opzichte van de begroting van 2020 toe, door het aantrekken van externe financiering voor de geplande investeringen. De solvabiliteit neemt af door het invullen van de investeringsplanning in de komende jaren. Daarnaast neemt het saldo van de bestemmingsreserves af door de besteding van de specifiek voor projecten beschikbare gelden. Dit beeld vertoont een duidelijke samenhang met het structureel 'vollopen' van de investeringsplanning de komende jaren, en de daarvoor in deze begroting opgenomen groei van de kapitaallasten. De structurele exploitatieruimte is per definitie 0%, aangezien de gemeentelijke bijdrage exact is afgestemd op het resterende nadelig saldo.

7.3. Bedrijfsvoering

De inhoud van het onderdeel Bedrijfsvoering staat inhoudelijk toegelicht onder het programma Organisatie.

7.4. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf staat een uiteenzetting van het geplande beleid over het gebouwenbeheer van Veiligheidsregio Fryslân.

De organisatie heeft de volgende gebouwen in eigendom/beheer:

- het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg
- 65 brandweerkazernes, waarvan 47 in eigendom
- 48 locaties voor JGZ, allen gehuurd
- het regionaal coördinatie centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer

Kwaliteitsniveau

Voor de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft, staat het gewenste kwaliteitsniveau op een redelijke conditie, conditieniveau 3 (Plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar, NEN 2767). Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen, hebben de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen. Voor het egaliseren van de lasten van groot onderhoud over de jaren wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening. De in de begroting geraamde dotatie aan de voorziening is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 30 jaar gepland is. Periodiek vindt er een herijking plaats van de onderhoudsbegroting. Bij de huurlocaties wordt gestreefd naar een vergelijkbaar kwaliteitsniveau. Deze wordt waar mogelijk vastgelegd in de huurovereenkomsten. Vervangingen boven € 10.000 zijn opgenomen in het meer jaren investeringsprogramma (MIP).

Kazernebudgetten

Bij de regionalisering zijn de kazernebudgetten bepaald op basis van de overgenomen gemeentelijke locaties (huur of eigendom), gekoppeld aan het gewenste kwaliteitsniveau, inclusief een budget voor beheer van het vastgoed. Daarnaast zijn in het kader van het project 'Samen naar 1 Brandweer' budgetten vastgesteld voor facilitaire kosten en nutsvoorzieningen. In Dekkingsplan 2.0 zijn de budgetten bijgesteld op basis van kengetallen voor een kleine, middel of grote kazernes.

Vanuit Dekkingsplan 2.0 is de opdracht ontstaan voor de realisatie van een 66e kazerne in Oudega (Sm). De opleiding van de vrijwilligers is momenteel in volle gang. Als de manschappen straks opgeleid zijn moet ook de huisvesting geregeld zijn. Veiligheidsregio Fryslân is momenteel diverse locaties in Oudega aan het onderzoeken. Het doel is om 2022 met minimaal 16 personen in verschillende functies operationeel te zijn.

Blik op de toekomst

In 2017 is een portfolio-analyse uitgevoerd van de panden van de Veiligheidsregio. Zowel eigendomslocaties, als huurlocaties. En zowel GGD als Brandweer. De portfolio-analyses geven een beeld van de staat van de kazernes en de GGD-locaties. Bij de brandweerkazernes heeft de focus vooral gelegen op de technische staat, functionaliteit, energieverbruik, financiën en courantheid. Bij de GGD zijn vooral de inrichtingszaken meegenomen. De portfolio-analyses geven een waardering van de locaties ten opzichte van elkaar en vormen daarmee een belangrijk instrument voor vervanging en nieuwbouw. Voor de brandweer heeft de portfolio-analyse geleid tot een bouwagenda tot 2025 die op 13 februari 2018 bestuurlijk is vastgesteld.

8. Financiële begroting

8.1. Overzicht van baten en lasten

	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid			
Pijler 1	14.363.619	241.496	14.122.123
Pijler 2	9.527.232	2.999.471	6.527.761
Pijler 3	1.539.149	948.695	590.454
Pijler 4	1.680.412	1.680.412	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		20.892.338	-20.892.338
Reservemutaties Gezondheid	102.000	450.000	-348.000
Totaal programma GGD	27.212.412	27.212.412	-

Programma Crisisbeheersing			
Producten Crisisbeheersing	4.637.353	200.614	4.436.739
BDuR		2.778.928	-2.778.928
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.657.811	-1.657.811
Reservemutaties Crisis			-
Totaal programma Crisis	4.637.353	4.637.353	-

Programma Brandweer			
Producten Brandweer	36.716.694	1.454.285	35.262.409
BDuR		4.519.123	-4.519.123
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		30.743.286	-30.743.286
Reservemutaties Brandweer			-
Totaal programma Brandweer	36.716.694	36.716.694	-

Programma Organisatie			
Producten Organisatie	15.498.598	188.374	15.310.224
Reservemutaties Organisatie			-
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		15.310.224	-15.310.224
Totaal programma Organisatie	15.498.598	15.498.598	-

Eindtotaal	84.065.057	84.065.057	-
-------------------	-------------------	-------------------	---

Conform het nieuwe BBV dient vanaf de begroting 2018 eveneens onderstaande opstelling per taakveld te worden opgenomen in de begroting. Deze is opgesteld conform de daarvoor uitgegeven handreikingen van de Commissie BBV.

Overzicht baten en lasten art. 27 BBV			
	Lasten	Baten	Saldo
Programma gezondheid	25.671.631	26.762.412	1.090.781
Programma crisisbeheersing	4.204.110	4.637.353	433.243
Programma brandweer	34.437.734	36.716.694	2.278.960
Programma organisatie	735.434	15.310.224	14.574.790
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	18.376.289	188.374	-18.187.915
Heffing vpb	10.000	-	-10.000
Onvoorzien	527.859	-	-527.859
Saldo van baten en lasten	83.963.057	83.615.057	-348.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	102.000	450.000	348.000
Resultaat	84.065.057	84.065.057	-

	Jaarrekening 2019			Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid																		
Pijler 1	15.246.010	1.582.554	13.663.456	13.688.786	142.590	13.546.196	14.363.619	241.496	14.122.123	14.481.822	247.392	14.234.430	14.789.919	252.964	14.536.955	15.104.867	258.664	14.846.203
Pijler 2	9.912.294	4.896.798	5.015.496	9.157.214	2.832.353	6.324.861	9.527.232	2.999.471	6.527.761	9.621.784	3.072.699	6.549.086	9.827.764	3.141.912	6.685.852	10.038.335	3.212.702	6.825.634
Pijler 3	1.325.624	865.400	460.224	1.077.015	597.082	479.933	1.539.149	948.695	590.454	1.554.424	971.856	582.568	1.587.701	993.747	593.953	1.621.719	1.016.137	605.582
Pijler 4	1.541.929	1.418.176	123.753	1.244.781	1.244.781	-	1.680.412	1.680.412	-	1.697.089	1.697.089	-	1.733.420	1.733.420	-	1.770.560	1.770.560	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		18.800.161	-18.800.161		19.890.990	-19.890.990		20.892.338	-20.892.338		21.366.084	-21.366.084		21.816.761	-21.816.761		22.277.419	-22.277.419
Reservemutaties Gezondheid	100.000	707.929	-607.929	102.000	562.000	-	102.000	450.000	-348.000	102.000	102.000	-	102.000	102.000	-	102.000	102.000	-
Totaal programma GGD	28.125.857	28.271.018	145.161	25.269.796	25.269.796	-	27.212.412	27.212.412	-	27.457.120	27.457.120	-	28.040.804	28.040.804	-	28.637.482	28.637.482	-
Programma Crisisbeheersing																		
Producten Crisisbeheersing	4.353.055	304.963	4.048.092	4.366.959	190.437	4.176.522	4.637.353	200.614	4.436.739	4.744.013	204.945	4.539.068	4.845.734	209.118	4.636.616	4.949.683	213.379	4.736.304
BDuR		2.784.092	-2.784.092		2.726.868	-2.726.868		2.778.928	-2.778.928		2.778.928	-2.778.928		2.778.928	-2.778.928		2.778.928	-2.778.928
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.255.100	-1.255.100		1.449.654	-1.449.654		1.657.811	-1.657.811		1.760.140	-1.760.140		1.857.688	-1.857.688		1.957.376	-1.957.376
Reservemutaties Crisisbeheersing	57.225	62.276	-5.051	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Crisis	4.410.280	4.406.431	-3.849	4.366.959	4.366.959	-	4.637.353	4.637.353	-	4.744.013	4.744.013	-	4.845.734	4.845.734	-	4.949.683	4.949.683	-
Programma Brandweer																		
Producten Brandweer	34.761.656	1.443.514	33.318.142	34.600.173	1.172.372	33.427.801	36.716.694	1.454.285	35.262.409	38.001.819	1.484.759	36.517.060	39.176.520	1.499.406	37.677.114	40.373.482	1.514.554	38.858.928
BDuR		5.170.456	-5.170.456		4.434.183	-4.434.183		4.519.123	-4.519.123		4.519.123	-4.519.123		4.519.123	-4.519.123		4.519.123	-4.519.123
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		27.601.470	-27.601.470		28.993.618	-28.993.618		30.743.286	-30.743.286		31.997.937	-31.997.937		33.157.991	-33.157.991		34.339.805	-34.339.805
Reservemutaties Brandweer	106.275	263.582	-157.307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Brandweer	34.867.931	34.479.022	-388.909	34.600.173	34.600.173	-	36.716.694	36.716.694	-	38.001.819	38.001.819	-	39.176.520	39.176.520	-	40.373.482	40.373.482	-
Programma Organisatie																		
Producten Organisatie	14.411.808	1.656.558	12.755.250	12.758.639	183.600	12.575.039	15.498.598	188.374	15.310.224	15.254.913	191.388	15.063.526	15.271.358	194.450	15.076.908	15.514.210	197.561	15.316.649
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		12.121.877	-12.121.877		12.558.209	-12.558.209		15.310.224	-15.310.224		15.063.526	-15.063.526		15.076.908	-15.076.908		15.316.649	-15.316.649
Reservemutaties Organisatie	10.882	367.541	-356.659	-	16.830	-16.830	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Organisatie	14.422.690	14.145.976	-276.714	12.758.639	12.758.639	-	15.498.598	15.498.598	-	15.254.913	15.254.913	-	15.271.358	15.271.358	-	15.514.210	15.514.210	-
Eindtotaal	81.826.758	81.302.447	-524.311	76.995.567	76.995.567	-	84.065.057	84.065.057	-	85.457.866	85.457.866	-	87.334.415	87.334.415	-	89.474.857	89.474.857	-

Toelichting:

De mutatie van het nadelig saldo per programma ten opzichte van 2020 is als volgt, naar oorzaken:

Analyse verhoging gemeentelijke bijdrage per programma					
Omschrijving	Gezondheid	Crisis	Brandweer	Organisatie	Totaal
Wnra				-100.000	-100.000
Toekomst bestendige bedrijfsvoering				1.604.000	1.604.000
Terugdraaien afbouw bedrijfsvoering				310.000	310.000
Informatieplan				406.000	406.000
Dekkingsplan			440.000		440.000
Piket bevolkingszorg		51.000			51.000
Zorg en veiligheid (AVE)	45.000				45.000
BduR		-52.000	-85.000		-137.000
Ongevallenverzekering			100.000		100.000
Cao en werkgeverslasten 2020	158.000	47.000	130.000	86.000	421.000
Cao en werkgeverslasten 2021 juiste basis	208.000	43.000	238.000	101.000	590.000
Cao en werkgeverslasten 2021 2,9%	488.000	101.000	558.000	237.000	1.384.000
Cpi 2,6%	100.000	24.000	369.000	108.000	601.000
Stijging nadelig saldo	999.000	214.000	1.750.000	2.752.000	5.715.000

8.2. Financiële positie

Arbeidsverplichtingen

Conform het besluit 'Begroting en Verantwoording' is het niet toegestaan voorzieningen op te nemen voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume. Dit gaat vooral om verplichtingen rondom vakantiegeld en het opgebouwde saldo vakantiedagen. Deze lasten zijn structureel gedekt in de begroting.

Investeringskredieten

Als onderdeel van de begroting is het meerjaren-investeringsplan vastgesteld. De geplande investeringen zijn aan te merken als investeringen met economisch nut en worden geactiveerd conform de regels die zijn vastgesteld in de financiële verordening. De effecten hiervan zijn in de kapitaallasten van de programma's verwerkt. De vast te stellen kredieten zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze begroting.

Reserves

Het geraamde verloop van de reserves in 2021 is als volgt:

	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	428.064			428.064
	428.064	-	-	428.064
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	153.652	102.000	102.000	153.652
FLO	315.032			315.032
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg 3.0	431.000		348.000	83.000
	1.399.684	102.000	450.000	1.051.684
Totaal eigen vermogen	1.827.748	102.000	450.000	1.479.748

Voorzieningen

Het geraamde verloop in de voorzieningen is als volgt:

	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	131.736	3.500		135.236
Voorziening sociaal plan SN1B	-			-
FLO	8.431.532	210.780	110.000	8.532.312
	8.563.268	214.280	110.000	8.667.548
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	155.456	41.300	12.565	184.191
Groot onderhoud brandweerkazernes	645.696	438.000	282.844	800.852
	801.152	479.300	295.409	985.042
Totaal voorzieningen	9.364.420	693.580	405.409	9.652.590

De voorzieningen met betrekking tot de opgebouwde spaaruren en het sociaal plan zijn voldoende om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorzieningen voor groot onderhoud sluiten aan op de aanwezige meerjaren-onderhoudsplanningen.

Geprognosticeerde balans 2021

	1-1-2021	31-12-2021		1-1-2021	1-12-2021
Materiële vaste activa	81.077	104.692	Eigen vermogen	1.828	1.480
Vorderingen	2.357	2.357	Vorzieningen	9.364	9.653
Liquide middelen	298	298	Langlopende schulden	65.057	88.283
Overlopende activa	3.292	3.292	Kortlopende schulden	8.855	9.303
			Overlopende passiva	1.920	1.920
	87.024	110.639		87.024	110.639

In de voorspelde balans is rekening gehouden met de geplande investeringen voor 2020 en 2021 en een stabiel werkkapitaal. Ook zijn de geplande mutaties in reserves en voorzieningen, zoals in de eerdere paragrafen genoemd, verwerkt. De behoefte aan langlopende financiering is bepaald op basis van het meerjaren investeringsplan en de vastgelegde financieringsstructuur. De rentelast voor deze financiering is gedekt in de begroting 2021. Bovenstaande balans is de basis voor de berekende financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Bijlage 1.

Bijdrage per gemeente 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Achtkarspelen	€ 2.722.642	€ 2.794.099	€ 2.860.839	€ 2.928.910
Ameland	€ 753.199	€ 775.215	€ 795.659	€ 816.498
Dantumadiel	€ 1.785.624	€ 1.832.123	€ 1.875.572	€ 1.919.889
De Fryske Marren	€ 5.566.263	€ 5.715.426	€ 5.854.580	€ 5.996.491
Harlingen	€ 1.658.903	€ 1.703.117	€ 1.744.378	€ 1.786.457
Heerenveen	€ 5.184.475	€ 5.322.095	€ 5.450.547	€ 5.581.552
Leeuwarden	€ 13.467.450	€ 13.829.087	€ 14.166.419	€ 14.510.428
Noardeast-Fryslân	€ 4.756.288	€ 4.883.057	€ 5.001.355	€ 5.122.001
Ooststellingwerf	€ 2.664.975	€ 2.735.903	€ 2.802.097	€ 2.869.604
Opsterland	€ 2.968.126	€ 3.046.384	€ 3.119.456	€ 3.193.983
Schiermonnikoog	€ 308.031	€ 317.350	€ 325.990	€ 334.794
Smallingerland	€ 5.645.431	€ 5.794.610	€ 5.933.888	€ 6.075.937
Súdwest-Fryslân	€ 9.487.890	€ 9.741.004	€ 9.977.191	€ 10.218.064
Terschelling	€ 803.058	€ 825.988	€ 847.308	€ 869.041
Tytsjerksteradiel	€ 3.209.641	€ 3.294.468	€ 3.373.664	€ 3.454.435
Vlieland	€ 309.293	€ 318.541	€ 327.118	€ 335.859
Waadhoeke	€ 4.742.844	€ 4.868.706	€ 4.986.185	€ 5.105.999
Weststellingwerf	€ 2.569.525	€ 2.637.212	€ 2.700.418	€ 2.764.883
	€ 68.603.659	€ 70.434.386	€ 72.142.663	€ 73.884.824

2021

Bijdrage 2021	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.151.918	€ 109.478	€ 1.461.245	€ 2.722.642
Ameland	€ 151.910	€ 14.437	€ 586.852	€ 753.199
Dantumadiel	€ 782.628	€ 74.381	€ 928.616	€ 1.785.624
De Fryske Marren	€ 2.127.070	€ 202.156	€ 3.237.037	€ 5.566.263
Harlingen	€ 651.728	€ 61.940	€ 945.235	€ 1.658.903
Heerenveen	€ 2.078.557	€ 197.545	€ 2.908.373	€ 5.184.475
Leeuwarden	€ 5.091.527	€ 483.897	€ 7.892.027	€ 13.467.450
Noardeast-Fryslân	€ 1.868.621	€ 177.593	€ 2.710.074	€ 4.756.288
Ooststellingwerf	€ 1.054.519	€ 100.221	€ 1.510.235	€ 2.664.975
Opsterland	€ 1.229.300	€ 116.832	€ 1.621.994	€ 2.968.126
Schiermonnikoog	€ 38.712	€ 3.679	€ 265.640	€ 308.031
Smallingerland	€ 2.313.515	€ 219.875	€ 3.112.041	€ 5.645.431
Súdwest-Fryslân	€ 3.710.275	€ 352.623	€ 5.424.992	€ 9.487.890
Terschelling	€ 202.243	€ 19.221	€ 581.594	€ 803.058
Tytsjerksteradiel	€ 1.314.375	€ 124.918	€ 1.770.349	€ 3.209.641
Vlieland	€ 47.066	€ 4.473	€ 257.754	€ 309.293
Waadhoeke	€ 1.904.106	€ 180.965	€ 2.657.773	€ 4.742.844
Weststellingwerf	€ 1.068.705	€ 101.569	€ 1.399.251	€ 2.569.525
	€ 26.786.774	€ 2.545.804	€ 39.271.081	€ 68.603.659

2022

Bijdrage 2022	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.172.291	€ 113.878	€ 1.507.930	€ 2.794.099
Ameland	€ 154.597	€ 15.018	€ 605.601	€ 775.215
Dantumadiel	€ 796.469	€ 77.370	€ 958.284	€ 1.832.123
De Fryske Marren	€ 2.164.689	€ 210.282	€ 3.340.456	€ 5.715.426
Harlingen	€ 663.254	€ 64.430	€ 975.433	€ 1.703.117
Heerenveen	€ 2.115.318	€ 205.486	€ 3.001.292	€ 5.322.095
Leeuwarden	€ 5.181.575	€ 503.347	€ 8.144.165	€ 13.829.087
Noardeast-Fryslân	€ 1.901.669	€ 184.731	€ 2.796.657	€ 4.883.057
Ooststellingwerf	€ 1.073.169	€ 104.249	€ 1.558.484	€ 2.735.903
Opsterland	€ 1.251.041	€ 121.528	€ 1.673.814	€ 3.046.384
Schiermonnikoog	€ 39.396	€ 3.827	€ 274.127	€ 317.350
Smallingerland	€ 2.354.431	€ 228.713	€ 3.211.466	€ 5.794.610
Súdwest-Fryslân	€ 3.775.895	€ 366.797	€ 5.598.312	€ 9.741.004
Terschelling	€ 205.820	€ 19.994	€ 600.175	€ 825.988
Tytsjerksteradiel	€ 1.337.620	€ 129.939	€ 1.826.909	€ 3.294.468
Vlieland	€ 47.898	€ 4.653	€ 265.989	€ 318.541
Waadhoeke	€ 1.937.782	€ 188.239	€ 2.742.684	€ 4.868.706
Weststellingwerf	€ 1.087.606	€ 105.652	€ 1.443.954	€ 2.637.212
	€ 27.260.520	€ 2.648.133	€ 40.525.732	€ 70.434.386

2023

Bijdrage 2023	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.191.671	€ 118.073	€ 1.551.095	€ 2.860.839
Ameland	€ 157.152	€ 15.571	€ 622.936	€ 795.659
Dantumadiel	€ 809.637	€ 80.220	€ 985.715	€ 1.875.572
De Fryske Marren	€ 2.200.476	€ 218.028	€ 3.436.077	€ 5.854.580
Harlingen	€ 674.219	€ 66.803	€ 1.003.355	€ 1.744.378
Heerenveen	€ 2.150.288	€ 213.055	€ 3.087.204	€ 5.450.547
Leeuwarden	€ 5.267.238	€ 521.888	€ 8.377.293	€ 14.166.419
Noardeast-Fryslân	€ 1.933.107	€ 191.536	€ 2.876.711	€ 5.001.355
Ooststellingwerf	€ 1.090.911	€ 108.090	€ 1.603.096	€ 2.802.097
Opsterland	€ 1.271.724	€ 126.005	€ 1.721.727	€ 3.119.456
Schiermonnikoog	€ 40.048	€ 3.968	€ 281.974	€ 325.990
Smallingerland	€ 2.393.355	€ 237.138	€ 3.303.395	€ 5.933.888
Súdwest-Fryslân	€ 3.838.319	€ 380.308	€ 5.758.564	€ 9.977.191
Terschelling	€ 209.223	€ 20.730	€ 617.355	€ 847.308
Tytsjerksteradiel	€ 1.359.734	€ 134.725	€ 1.879.204	€ 3.373.664
Vlieland	€ 48.690	€ 4.824	€ 273.603	€ 327.118
Waadhoeke	€ 1.969.818	€ 195.173	€ 2.821.194	€ 4.986.185
Weststellingwerf	€ 1.105.586	€ 109.544	€ 1.485.288	€ 2.700.418
	€ 27.711.197	€ 2.745.681	€ 41.685.785	€ 72.142.663

2024

Bijdrage 2024	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.211.481	€ 122.360	€ 1.595.069	€ 2.928.910
Ameland	€ 159.765	€ 16.136	€ 640.597	€ 816.498
Dantumadiel	€ 823.096	€ 83.133	€ 1.013.660	€ 1.919.889
De Fryske Marren	€ 2.237.056	€ 225.944	€ 3.533.491	€ 5.996.491
Harlingen	€ 685.427	€ 69.228	€ 1.031.801	€ 1.786.457
Heerenveen	€ 2.186.034	€ 220.790	€ 3.174.728	€ 5.581.552
Leeuwarden	€ 5.354.798	€ 540.837	€ 8.614.794	€ 14.510.428
Noardeast-Fryslân	€ 1.965.243	€ 198.490	€ 2.958.268	€ 5.122.001
Ooststellingwerf	€ 1.109.046	€ 112.014	€ 1.648.545	€ 2.869.604
Opsterland	€ 1.292.864	€ 130.580	€ 1.770.539	€ 3.193.983
Schiermonnikoog	€ 40.713	€ 4.112	€ 289.968	€ 334.794
Smallingerland	€ 2.433.141	€ 245.748	€ 3.397.048	€ 6.075.937
Súdwest-Fryslân	€ 3.902.125	€ 394.116	€ 5.921.823	€ 10.218.064
Terschelling	€ 212.701	€ 21.483	€ 634.857	€ 869.041
Tytsjerksteradiel	€ 1.382.338	€ 139.617	€ 1.932.481	€ 3.454.435
Vlieland	€ 49.500	€ 4.999	€ 281.360	€ 335.859
Waadhoeke	€ 2.002.563	€ 202.260	€ 2.901.176	€ 5.105.999
Weststellingwerf	€ 1.123.965	€ 113.521	€ 1.527.397	€ 2.764.883
	€ 28.171.855	€ 2.845.369	€ 42.867.600	€ 73.884.824

Bijlage 2.

Investeringskredieten

Investeringskredieten	Krediet 2021
Kantoormeubilair	348.840
CV-ketels	20.963
Personenlift (Elektrische lift)	18.436
Smartphones	123.120
Storage	102.600
Citrix netscaler	17.055
Infrastructuur	10.260
Nieuwe werkplek	333.450
Audiovisuele middelen	24.624
Datawarehouse + onderzoek	102.600
Digitalisering (zaakgericht werken)	105.678
Doorontwikkelen sharepoint	61.560
Koppelingen	30.780
Organisatie	1.299.966
Kantoormeubilair RCC	56.430
Crisis	56.430
SPSS	23.598
Beeldschermapparatuur röntgen apparatuur	14.162
HP Zone IZB	28.320
JGZ, herinrichtingskosten diverse locaties	100.000
GGD	166.080
Onderhoud	300.635
Grond	230.000
Nieuwbouw	3.015.093
Hulpverleningsvoertuigen	716.512
Tankautospuiten	6.233.528
Personeel- materiaalwagen/vaartuigen	186.000
Persoonlijke beschermingsmiddelen	80.300
Blusleiding	293.400
Onderhoudsapparatuur ademlucht werkplaats	275.000
Overige diverse kavels	1.013.416
Brandweer	12.343.884
Totaal investeringskredieten	13.866.360